Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 29 січня 2008 року № 5 (221)

УРОКИ СОБОРНОСТИ ЩЕ НАЛЕЖИТЬ ВИВЧИТИ

День Соборности де-юре став державним святом 21 січня 1999 року після появи відповідного указу глави держави. Де-факто Дню Соборности ще належить стати повноцінним державним святом, усвідомленим кожною людиною в Україні.

Марта РИМАР

14 січня Президент України Віктор Ющенко підписав Указ "Про святкування в 2008 році Дня Соборности України". Відтак у Києві пройшли заходи за участю Президента, урядовців, депутатів, громадськости. Високопосадовці пошанували День Єднання України покладанням квітів до пам'ятників Тарасові Шевченку, Михайлу Грушевському, урочистим зібранням біля столичного Будинку вчителя (Центральної Ради) та відкриттям спеціальної виставки в Українському домі.

Віктор Ющенко при цьому фактично влаштував урок історії для всіх членів Кабміну, що майже у повному складі були присутні в Будинку вчителя. Президент привітав усіх зі святом Соборности та назвав цей день одним із найважливіших національних свят України. "Це – наш великий День. День територіальної цілісности. День історичної і національної єдности. День об'єднання всіх людей нашої землі, – наголосив Віктор Ющенко, звертаючись до присутніх та до всього українського народу. – Наступного року ми відзначатимемо 90-ліття Дня Соборности. Він повинен, нарешті, стати повноцінним державним святом. Таку ініціативу я вношу на розгляд Верховної Ради України і впевнено вірю в її підтримку". Віддавши належну шану всім провідникам і творцям української державности початку XX століття, Президент України зосередився на завданнях найближчого майбутття. З-поміж них єдність він виокремив як спільну дію, що спрямована у майбутнє. "2008 року ми повинні консолідувати всі можливі державні, політичні, ділові та суспільні сили, щоб перевести енергію протистоянь в енергію творення нормального достойного життя України", – відзначив Президент.

Софійська площа Києва. 22 січня 2008 року

Обов'язковими умовами національної незалежности, самобутности, єдности глава держави вважає збереження і повернення до повноцінного життя в межах всієї країни єдиної української мови; відновлення истини про всі звитяжні й трагічні сторінки нашої історії; створення сприятливих умов для кожної національної меншини в Україні; наведення порядку у владі, щоб закон таки був один для всіх; зміцнення національного капіталу, заохочення національного виробника, оновлення промисловости, сільського господарства, інфраструктури та забезпечення енергетичної незалежности України; набуття повноцінного членства в ЄС та НАТО; утвердження благополуччя, стабільного, заможного та гідного життя людей.

Того ж дня, коли майже всі високопосадовці покладали квіти та здебільшого віртуально вітали український народ, представники КУН, УНП, НРУ, НПУ, "Собору" зібралися на Софійському майдані, як 1919 року, коли тут з вуст секретаря внутрішніх справ Ради державних секретарів ЗУНР Логина Цегельського прозвучав текст договору про об'єднання різних земель в одну державу – Україну. Попри вимоги Конгресу Українських Націоналістів, мер Черновецький так і не демонтував злощасної ковзанки. Тому патріоти зосередилися біля стін Святої Софії неподалік могили Патріарха Володимира. На мітингу, присвяченому Дню Соборности України, виступили голова Всеукраїнського товариства "Просвіта" Павло Мовчан, народний депутат багатьох скликань, один з чільників УНП Іван Заєць, заступник голови Спілки офіцерів України Євген Лупаков та інші. Одностайно було прийнято Резолюцію Народного Віче, що містить низку нагальних питань українського державотворення.

ВІТАЄМО З РІЧНИЦЕЮ КОНГРЕСУ!

26 січня виповнюється п'ятнадцята річниця Конгресу Українських Націоналістів – партії, яка в своїй діяльності плекає героїчні традиції ОУН і УПА, послідовно і неухильно відстоює національні інтереси, докладаючи зусилля для подальшого становлення і утвердження Української держави.

Колектив редакції газети "Нація і держава" щиро вітає з цією славною датою всіх членів Конгресу Українських Націоналістів – єдиної державницької партії, котра в складних умовах сьогодення зберегла єдність лав, і сьогодні мобілізує сили для нових звершень в ім'я України.

Слава Україні!
Героям слава!

ЧЕСТЬ НАЦІЇ

ВІЧНИЙ ВОГОНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВОЛІ

Володимир СЕРГІЙЧУК,
професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
доктор історичних наук

Не раз в українській історії поле борні зводило синів нашого народу – проти захисників рідної землі, прикриваючись популістськими гаслами, піднімали зброю прислужники чужих інтересів. Чого варта для нас Полтавська трагедія 1709 року, коли спеціально привезений Петром І із сибірського заслання Семен Палій воював проти козаків-самостійників гетьмана Івана Мазепи та запорожців Костя Гордієнка...

Тож і не дивно, що вождь російських більшовиків Ленін, доручаючи колишньому царському жандарму Муравйову задушити вже вистраждану нашими батьками незалежну Українську Народну Республіку, включив до його похідного обозу так званого народного комісара з військових справ більшовицької УНР Юрія Коцюбинського. І проти цього, за висловом Сергія Єфремова, поганого сина великого батька, в недалекому минулому студента фізико-математичного факультету Київського університету, вийшли на смертний герць його вчорашні товариші-українці. Він навчався на одному відділенні з Володимиром Шульгиним, відтак колишні однокурсники, а можливо, й приятелі, зійшлися один проти одного. Володя Шульгин зголосився під синьо-жовтий прапор і в бою під Крутами загинув, захищаючи молоду Українську державу, а Юрко Коцюбинський, ховаючись за спинами п'яних матросів, розмахував чужим полотнищем, намагаючись погасити ним вічний вогонь української волі.

25 серпня 2006 року. Президент України Віктор Ющенко відкриває у Крутах на Чернігівщині пам'ятник київським юнакам, які загинули під час захисту підступів до Києва від більшовицьких військ у січні 1918.

Але якщо Полтава залишилася вічною трагедією України, то бій під Крутами, хоч з військової точки зору і був програний жменькою юнаків-одчайдух, але моральну перемогу здобули вони, відтак їхній подвиг назавжди золотими літерами вписаний у канони безсмертя й високим героїзмом у наші серця.

Увічнюючи крутянський чин, спробуємо ще раз глянути через призму тих трагічних подій на наш сьогоднішній поступ в ім'я утвердження незалежної України, за яку молоді хлопці віддали своє молоде життя.

Отож мусимо ще раз запитати себе: де була в ті дні величезна маса фронтового українства, яка навесні, влітку і восени 1917 року готова була сформованими національними ротами, батальйонами, дивізіями і навіть корпусами прийти на захист Центральної Ради, як про це постійно йшлося в телеграмах на її адресу з театрів воєнних дій?

Чому ж ця національна збройна сила не пішла за Центральною Радою, як колись, за Хмельницького, "все, що живе, піднялося в козацтво".

Відповідь, на жаль, маємо невтішну: принаймні мільйонну українську збройну силу розпустили керівні діячі Центральної Ради (особливо ж постарався Володимир Винниченко), наївно сподіваючись на мирне існування української автономії в складі Російської федеративної республіки, нібито соціалісти Петрограда і Москви ніколи не піднімуть зброї проти українського народу. Ось чому, за свідченням одного з "братів по класу і крові" – Антонова-Овсієнка, "Центральна Рада могла виставити проти нашого стихійного натиску лише кілька офіцерських, юнкерських батальйонів та різні добровільні загони – "курені смерті" та інші курені.

Закінчення на 2-й стор.

ОУН-УПА – ДЕРЖАВНЕ ВИЗНАННЯ

23 січня у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону про визнання ОУН-УПА воюючою стороною у Другій світовій війні. Авторами законопроекту стали народні депутати від блоку "Наша Україна – Народна Самооборона" – Іван Стойко, Роман Ткач і Ярослав Кендзьор.

У пояснювальній записці до законопроекту є обгрунтування, де йдеться про те, що однією з причин формування ОУН-УПА стала "навмисна розправа спецслужб НКВС над мирним українським населенням".

Щодо цілей і завдань законопроекту в пояснювальній записці сказано: "Цей закон спрямований на відновлення історичної справедливості, виходячи із вимог громадської свідомості та має на меті ліквідацію наслідків беззаконня та свавілля, допущених у свій час керівництвом Союзу РСР і Української РСР, поновлення громадянських прав ветеранів війни – членів ОУН і вояків УПА у період Другої світової війни та повоєнний час. Визнання УПА воюючою стороною у Другій світовій війні актуальне і з політичної точки зору сьогодення. Це доля сотень тисяч людей, які так чи інакше пов'язані з боротьбою УПА. Невизнання їх внеску, особливо, коли цей внесок складався з власного життя, життя їх рідних, близьких і друзів, стає психологічним чинником гальмування політичної консолідації українського суспільства, внутрішнього зміцнення Української держави".

Відповідальним за реалізацію закону його автори визначили Кабінет Міністрів України.

Фінансування згідно з поданим законопроектом буде враховане при внесенні змін до Державного бюджету на 2008 рік.

Доповідачем щодо цього законопроекту визначено одного з авторів, народного депутата Івана Стойка.

Подаємо текст законопроекту:

ПРОЕКТ

ЗАКОН УКРАЇНИ

"Про визнання ОУН-УПА воюючою стороною у Другій світовій війні"

З метою відновлення історичної справедливості щодо національно-визвольної боротьби українського народу, який боровся за свободу і незалежність Української держави в роки Другої світової війни та повоєнний час, Верховна Рада України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Стаття 1. Визнати боротьбу членів Організації Українських Націоналістів (ОУН) і бійців Української Повстанської Армії (УПА) за свободу і незалежність України в період з вересня 1939 року до кінця 50-х років національно-визвольною боротьбою.

Стаття 2. Визнати ОУН-УПА в період Другої світової війни воюючою стороною.

Стаття 3. Визнати членів ОУН і бійців УПА, які в роки Другої світової війни і повоєнний час вели національно-визвольну боротьбу українського народу від німецько-фашистських загарбників та сталінського тоталітарного режиму з метою утворення Української самостійної соборної держави, учасниками бойових дій Другої світової війни.

Стаття 4. Права членів ОУН і бійців УПА за свободу і незалежність України.

Стаття 5. Кабінету Міністрів України забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього закону.

Стаття 6. Цей закон набирає чинності з дня його опублікування.

Полтаву зайнято майже без бою, наскоком захоплено Гребінку, лише під Крутами почався серйозний бій з відбірним військом під проводом самого Петлюри".

Ще один більшовицький комісар – Дубинський – заявляв: "Особливо велику завзятість виявили під Крутами добровольці з числа реакційного студентства. Чимало цих оскаженілих "самостійників" з куренів "вільного козацтва" полягло під ударами харківських, московських, петроградських і гомельських червоноармійців. У боях під Крутами брали участь загони Єгорова (московські, петроградські і виборзькі червоноармійці) та Берзіна (латиські стрільці і матроси)".

Генерал української армії Олександр Удовиченко, у січні 1918 року начальник штабу Коша Слобідської України, перший почув розповідь про перебіг крутянського бою від його безпосередніх учасників: "На ст. Крути вони зайняли позиції. У глибокому снігу, при 15-ти ступенях морозу, у своїх легких шкільних шинелях, залягли вони в лаву. Назустріч їм посунули московські війська в силі до 3000-4000 бійців. Досвідчені бійці Червоної Армії при допомозі кількох бронепотягів розпочали бій з юнаками. П'ять годин безупинно студентський курінь стримував червону навалу, будучи під градом куль і гранат..."

І хоч сотники Павло Богаєвський, Дем'ян Носенко і Федір Тимченко в критичну хвилину бою кинули юнаків напризволяще, вони не тільки не відступили, а й перейшли в наступ. Справжні сини України, потрапивши до більшовицького полону, не просили в муравйовських зайд помилування: коли хлопців вивели на розстріл, вони за ініціативою галичанина Григорія Піпського почали співати "Ще не вмерла Україна".

Тож Крути справді стали своєрідним бойовим хрещенням Четвертого Універсалу Центральної Ради, яким проголошувалося незалежну Україну, а гаряча кров молодих військовиків освятила відродження нашої самостійницької традиції. І ця гаряча молода кров дала право українському народові на продовження державницького життя.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ВІЧНИЙ ВОГОНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВОЛІ

Уже після очищення Києва від більшовицьких банд Муравйова почали розшукувати останки полеглих під Крутами. Кілька десятків понівечених трупів було знайдено і перевезено до Києва. Тут їх урочисто поховано 19 березня 1918 року в одній братській могилі на Аскольдовому цвинтарі. Голова Центральної Ради Михайло Грушевський промовляв над тілами юних героїв: "Бій під Крутами був одним із трагічних епізодів у боротьбі, яку провадила невелика частина свідомого національного громадянства за українську незалежність, – на сумному фоні загальної байдужості, безладдя і безголов'я...".

Спомини безпосередніх учасників, державних діячів і воєначальників того часу, що раніше публікувалися в еміграції, дають можливість відтворити реальну картину бою, в якому юні сміливці справді виступили оборонцями цілої нації. Тож цілком закономірно, що з культу крутянського чину галицька молодь у 1926 році творить "Курінь Старших Пластунів ім. Бою під Крутами", а українське студентство в березні 1931 року визнало роковини цієї події гідними щорічного всеукраїнського відзначення. На весь світ говорили тоді з-поза меж підневільної України. Але коли в роки Другої світової війни більшовицька влада на якийсь час впала на українських теренах, то відзначали героїку трагедії Крут і в Києві, і в Харкові, і в глухих поліських селах. Вшанування патріотів мало довести, що в нових історичних умовах українська молодь готова до самопожертви в ім'я рідної землі, і тоді це наочно справджувалося масовим вступом юнаків і дівчат до підпільної мережі ОУН та лав УПА, що очолили збройну боротьбу за відродження й утвердження Української Самостійної Соборної Держави.

...Трагедія і героїчний чин Крут доступалися до свідомости членів Центральної Ради тільки в день похорону полеглих юнаків, коли з приміщення, де вони засідали, нарешті – через два місяці після проголошення незалежности УНР – почали збивати великого двоголового орла – герба вже давно колишньої самодержавної Росії.

Тож чи забудеться нам та й усьому світові, що на будинку Верховної Ради України, яка в 1991 проголошувала незалежність, мало не десять років висіли символи неіснуючої держави. І яка подія має протверезити наших можновладців в усіх регіонах сьогодні, аби вони усвідомили необхідність пройнятися патріотизмом учасників крутянського бою?

Чи можемо на це розраховувати, якщо в усій Україні найвелелюдніші вулиці носять імена тих, хто посилав п'яних матросів колоти багнетами цвіт української молоді, а пам'ятний знак на могилі Ґероїв Крут у нашій начебто вже вільній Україні нівечить злочинна, очевидно ж ворожа рука? Таку наругу над справжніми патріотами могли чинити в поневоленій Україні, коли ця могила була розкопана і про неї тільки пошепки оповідали своїм дітям і внукам батьки та діди. Але чому ж посміла ворожа рука зробити це в незалежній Україні?

Чи не тому, що в нас знову пригасла ота потужна революційна енергія, яка на високій хвилі дала нам і цілому світові незалежну Україну наприкінці XX століття? Невже знову забудемо про Україну, бо, мовляв, треба бути "на висоті нашої національної гідности, щоб ніхто не потребував нам кинути докору національної пристрасти і виключности". Хіба ж не зрозуміло: якщо занесені з чужого поля чужі абстрактні теорії знову оволодіють нашими душами, то навік зостанеться в них і рабська психологія малоросійства?

Чи вона вже прищепилася нам, бо вбачаємо завтрашній день тільки у єдності зі східним сусідом? І наївно продовжуємо вірити в добрі помисли тих, хто на думці має лише згубу української державности? Чому в цьому випадкові нічого не вчить гіркий досвід Михайла Грушевського, котрий повірив клятвенним запевненням і повернувся до пащі тих, хто гострив зуби на все українське?

Чому ж українські матері забули заклик Людмили Старицької-Черняхівської: "...заради цих юнаків-героїв ми повинні всі, що лишилися живими, поклястись на цій могилі – віддати Україні все наше життя. Тільки всесильною працею на життя України можемо ми поквитувати їх жертву та зняти з них тягар марної, німої смерти".

Кров Ґероїв Крут як вічний вогонь української волі нагадує нам усім про обов'язок працювати для рідної землі.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
доктор історичних наук

Щойно побачила світ книга, підготовлена професором Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимиром Сергійчуком "Героїка трагедії Крут" (Київ, 2008. – 488 с.).

У спогадах учасників студентського бою під Крутами 29 січня 1918 року, роздумах сучасників поетичним і публіцистичним словом на тлі для нас трагічних суспільно-політичних і військових подій осмислюється героїка подвигу юнаків в ім'я України.

Видання, матеріали якого подаються, як правило, в оригіналі, друковані раніше тільки в еміграції й часто без повних імен авторів, розраховане на українську молодь і всіх тих, хто цікавиться історією національно-визвольної боротьби нашого народу в 1917–1921 роках.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

У грудні минулого року, після призначення нового міністра оборони Юрія Єханурова, Президент Віктор Ющенко наголосив на необхідності підвищення їхньої боєздатності. "Мене не влаштовує та статистика, коли кожен рік ми скорочуємо кількість боєздатних частин", – сказав глава держави, зауваживши, що це є "найбільшим докором Міністерству оборони за останній час". Звертаючись до керівного складу Міноборони та нового міністра, Президент підкреслив, що зниження бойової готовности вже не буде допускатися. За його словами, завданням 2008 року є відновлення боєготовности кожного бойового підрозділу. В. Ющенко також зауважив, що через неукомплектованість особовим складом значна частина військових частин не може виконувати поставлені завдання. При цьому він зазначив, що посилатися на брак матеріальних ресурсів є неправильним, оскільки щороку бюджет оборонного відомства збільшується на третину, але при цьому допускається скорочення військових частин.

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ,
"Нація і держава"

НА ЧИЙ МЛИН ЛЛЄТЕ ВОДУ, ПАНЕ ГРИЦЕНКО?

Фактично, цими словами глава держави пояснив причину зміни міністра оборони. Можливо, для багатьох було незрозуміло, чому саме В. Ющенко вирішив усунути з цього крісла Анатолія Гриценка – єдиного з міністрів, котрий вцілів в уряді ще від "помаранчевого" призову 2005 року. Хоча, якщо відверто, у середовищі кадрових військовиків ставлення до Гриценка як до міністра було доволі критичним.

На прикладі Гриценка чітко видно, до чого може призвести вражене самолюбство чиновника, який не зумів піднятися до висоти державницького бачення. Ображений на Президента за те, що той його звільнив, він не лише "виторгував" собі посаду голови комітету Верховної Ради з питань безпеки та оборони, а й почав відверто і цинічно критикувати главу держави. Спершу, коментуючи виступ Президента щодо необхідности підвищення боєздатности армії, він заявив, що Віктор Ющенко, мовляв, не розуміє ні армії, ні реформ, які в ній відбуваються. "Можливо, тому рівень довіри до армії в суспільстві багатократно перевищує рівень довіри до Верховного головнокомандувача", – саркастично зауважив Гриценко. При цьому він забув про те, що на останніх парламентських виборах лише 10% військовослужбовців проголосували за блок НУНС, у першій п'ятірці якого перебував чинний міністр оборони А. Гриценко. Чомусь на свою адресу цієї цифри Гриценко не відніс, хоча вона, крім усього іншого, красномовно свідчить про те, яким серед військових був авторитет тодішнього міністра оборони.

А. ГРИЦЕНКО та міністр оборони РФ С. ІВАНОВ

Втім, на цьому Гриценко не зупинився. "Недоторканність треба скасувати не лише для депутатів, а й для Президента України", – заявив він позаминулого тижня, коментуючи тему скасування депутатської недоторканності. "Протягом останніх років ми бачимо, що у глави держави є намагання давати доручення усім і вся – голові уряду, окремим міністрам, голові Верховної Ради, Генеральному прокурору, лідерам політичних партій тощо, що далеко не завжди відповідає чинному законодавству", – наголосив Гриценко. При цьому він заявив, що підпише закон про скасування недоторканності, якщо це стосуватиметься не лише народних депутатів, а й Президента.

Що ж, можна не сумніватися, що останнім заявам колишнього міністра аплодували опоненти і вороги Віктора Ющенка – противники курсу на зміцнення Української держави, що його реалізує лідер країни. Подібне з різних інформаційних дірок можна почути від Шуфрича, Богословської, Симоненка, Мороза, Януковича і їм подібних зайд. Щоправда, це ще питання, скільки зусиль потрібно докласти Гриценкові, щоб затесатися поміж це антиукраїнське товариство і стати поміж них своїм. Скільки тонн бруду потрібно вилити і скільки збрехати, щоб його почала цитувати газета "2000" і їй подібні нечистоплотні агітки... Втім, якщо Гриценко буде дуже старатися, то до наступних виборів, дивись, вислужиться, що його включать до першої сотні Партії регіонів.

У цьому зв'язку варто нагадати, що днями Гриценко продовжив свій шлях униз по похилій площині, заявивши про те, що комітет, керований ним, рекомендує відхилити проект закону про Національну гвардію, поданий Президентом як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою. У цьому Гриценко був солідарний з колишнім міністром оборони часів Кучми, а нині затятим регіоналом О. Кузьмуком, відомим, зокрема, тим, що за його "професійного" керування артилерійський снаряд поцілив у броварський будинок, горіли військові склади у Новобогданівці...

Ця заява Гриценка виявилася не останньою. Колишній горе-міністр, а нині депутат від блоку "Наша Україна" – "Народна Самооборона" взявся критикувати чинного міністра оборони Юрія Єханурова. На "каналі чесних новин" він заявив, що той "не прискорить проведення реформ в армії", оскільки для нього "що комплекс, що батальйон, що дивізіон – це все одно"...

Про що свідчать усі ці заяви Гриценка? Чи випадкові вони?

Згадаймо, як на диво категорично виступив він у 2006 році проти присутности у виборчому списку "Нашої України" Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка. Здавалося б, чому? Чи не тому, що саме КУН і його лідер найбільш послідовно з політичних сил виступають за українську державність? Що саме націоналісти неухильно підтримують курс Президента Віктора Ющенка, спрямований на ствердження української національної ідеї!

Додаймо також, що Гриценко як чинний міністр оборони фактично нічого не зробив для популяризації в армії ідеї Української Повстанської Армії як армії, котра в умовах бездержавности стала на смертельну війну за Україну з ворогами.

Також йдеться про те, що за керування Гриценка українська армія весь час продовжувала перманентно роззброюватися, втрачаючи тим самим боєздатність. Що це було – брак компетентости з боку міністра чи щось інше – наразі казати не станемо. Однак зрозуміло, що втрата армійської боєздатности, особливо в нинішніх умовах, коли міжнародна ситуація і агресивні апетити північно-східного сусіда вимагають мобілізації зусиль, становить загрозу для безпеки держави. Однак саме під керівництвом Гриценка елітні частини були розформовані, армія фактично розвалена.

Отож запитаймо: на чий млин лле воду пан Гриценко? Про що свідчать його ініціативи на посту міністра оборони, які фактично призвели до зниження рівня обороноздатности армії, до сповільнення її просування до стандартів НАТО? І чи випадковою є теперішня гостра критика на адресу Президента з боку представника першої п'ятірки виборчого блоку "Нашої України"?..

НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ

СУСПІЛЬНА ДУМКА ЗМІНЮЄТЬСЯ

Все більше українців визнають вояків УПА героями

Вже менше половини громадян України (46,1%) виступає проти надання воякам Української Повстанської Армії статусу учасника національно-визвольних змагань та відповідних пільг.

Про це свідчать результати опитування, проведеного з 5 до 18 грудня 2007 року Фондом "Демократичні ініціативи" та фірмою "Юкрейніан соціолоджі сервіс".

Водночас, 36,7% респондентів тією чи іншою мірою підтримують цю ідею: 21% – цілковито підтримують, решта – за умови, що держава не нав'язуватиме своєї позиції громадянам, і кожен вирішуватиме сам, вшановувати йому вояків УПА чи ні.

Крім того, 18% людей не визначилися зі своїм ставленням до зазначеного питання.

На Заході України 73,7% повністю або із застереженням підтримують надання пільг і статусу воякам ОУН-УПА.

У Центрі і на Північному Сході цей показник становить 37,9%, рівно стільки ж і противників. На Півдні та Південному Сході надання спеціального статусу воякам УПА підтримує 21,9%, в Донбасі та в Криму – 13,4%.

Найбільше людей, які не визначилися щодо питання надання статусу воякам УПА, – у Центрі та на Північному Сході (25%), а також на Півдні та Південному Сході (20,3%).

Несприйняття ж цієї пропозиції, навпаки, знижується зі Сходу на Захід: від 77% на Донбасі та в Криму до 13% на Заході.

Залежно від політичних орієнтацій пропозицію щодо надання статусу учасників національно-визвольних змагань воякам УПА підтримує переважна більшість виборців "НУ-НС" (70%) та БЮТ (57%), не сприймають – виборці Блоку Литвина (50%), Партії регіонів (70%) та КПУ – 90%.

Дослідження виявило певну динаміку громадської думки у ставленні до надання воякам УПА відповідного статусу: рік тому, у грудні 2006 року, з цією пропозицією були не згодні 52% населення, а сьогодні 46%.

СЕЛЕКЦІЯ ВІД ШУСТЕРА І К°

Про телепроект "Великі українці"

Володимир КЛИМ-ГРАБНИЦЬКИЙ

Зізнаюся, раніше мені подобалися телепередачі цього телеведучого, який оперативно відгукувався на останні політичні події в Україні...

Звичайно, я не згоден з тим, що Шустер ігнорує державну українську мову. Але заспокоював себе тим, що це явище тимчасове, що Шустер здібний і опанує нашу співучу мову.

На жаль, змушений констатувати ефірний регрес щодо мови, бо нині практично всі телеканали України двомовні – навіть у Новорічну ніч 2008 року.

Важко повірити, а тим більше погодитися з тим, що "великих українців" за домовленістю (чи змовою) запрошено в студію електорату вибиратимуть, незважаючи на їхнє "непоєднання ні землею, ні мовою, ні кров'ю" з Україною...

Хіба запрошені в студію мали право це робити?.. Хіба такі важливі для українства питання мають визначатися рейтинговим опитуванням у телепередачі Савіка Шустера?

Згадаймо слова української поетеси-націоналістки Олени Теліги, розстріляної фашистами в Бабиному Яру в лютому 1942 року в окупованому Києві: "Україна, це не тільки земля, але й нація. А нація, це не тільки сучасне покоління. Нація це мертві, живі, й ненароджені, об'єднані кров'ю, минулим та боротьбою за майбутнє і сучасне.

Україна, це її історія, мистецтво, її духовність – нами відчута і пережита, та наша воля й уміння формувати й розвивати її у майбутньому.

Україна – це вогненний міт, за який боремось. Це велика животворча Ідея, великий змаг за краще, нове, величне, майбутнє не лише нашого народу й краю, але цілого вільного від несправедливости світу".

Тепер же виглядає (за недолугими критеріями відбору від Шустера), що даремною була боротьба українців упродовж XVII–XX століть за збереження національної ідентичности, насамперед мови і культури, своєї політичної самостійности.

Адже наша національна свідомість завжди була пронизана любов'ю до героїв-державників, які своїми діями, жертовним патріотизмом, землею, мовою, кров'ю, пролитою в збройній боротьбі за національну незалежність, були завжди пов'язані з Ненькою-Україною.

Хіба має право ця телевізійна обмежена "статистична вибірка" репрезентувати нинішню свідому, патріотичну частину українського народу?

Хіба можна відкинути і не врахувати "голоси" нині вже мертвих наших патріотів? А як нинішня українська еліта репрезентована в цій "локальній вибірці" Савіка Шустера? Хіба згодні з цим Ліна Костенко, Іван Дзюба, Юрій Ільєнко, Ніна Матвієнко, Роман Іваничук, Аркадій Жуковський, Володимир Яворівський, Василь Шкляр, Славко Вакарчук і багато-багато інших?

Схоже на те, що комусь дуже хочеться зупинити консолідацію Української Нації, стагнувати її частки на різносоюзних теренах "союзної республіки", щоб залишилось "населення України"...

Вкотре переконуюсь, що Україна потребує чіткої Української Національної Ідеї та консолідації Правих Сил.

м.Вижниця,
Чернівецька область

ДОНБАС – СПОКОНВІЧНА УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ!

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Міністру науки і освіти України Вакарчуку Івану Олександровичу

Шановний Іване Олександровичу!

Ми сподіваємось, що Ви обізнані з проблемами щодо відродження українських шкіл чи навіть відкриття та наповненості українських класів у м. Донецьку.

Це велика проблема, якою, на жаль, всупереч владним структурам опікуються виключно просвітяни. Досить нагадати ліквідацію в 2003 році Донецькою міською радою школи №36 Ленінського району м. Донецька з українською мовою навчання. Батьки спробували захистити право своїх дітей навчатися державною мовою в судах, які проходили в 2003–2005 рр., але в Донецьку перемогла шовіністична російськомовна влада, і школу закрили, бо її нібито було "економічно недоцільно" утримувати! Тому й досі в цьому районі немає жодної школи, де б навчання велось українською мовою. Донецька влада придумала якусь нову назву "статус школи з українською мовою навчання" і звітує Вам, нібито це школи з українською мовою навчання. Насправді ж у цих школах усього по декілька українських класів, в яких лише деякі предмети викладаються українською мовою.

За сутністю виховання – це звичайні російські класи і школи. Наприклад, школі №31 цього району присвоїли "статус" ще в 1996 році, а в ній на кожній паралелі в усіх класах й досі є як російські, так і українські класи, причому в українських класах по 15 дітей, а в російських по 30 учнів. Якщо врахувати, що в українських класах в основному предмети викладаються російською мовою, за винятком української мови й історії України, то можете оцінити ступінь "українськости" цієї та інших шкіл зі "статусом".

І все це робиться свідомо керівниками від освіти. Наприклад, в школі-ліцеї №12 з українською мовою навчання Калінінського району, де директором є свідома патріотка Ала Олексіївна Трусова, є по 3 класи на кожній паралелі з наповнюваністю більше 30 учнів. Вона змушена відмовляти дітям у прийомі. Школа переповнена. А сусідні російські школи навіть не можуть набрати по одному класу. І щороку керівництво освіти намагається її за це звільнити з роботи, а замість подяк вона отримує догани.

Велику допомогу у відкритті та наповнюваності українських класів надавали щорічні поїздки на Різдвяні свята в західні області України. Після перебування в українських сім'ях, ознайомившись безпосередньо з носіями культури та традицій, взявши участь у різдвяних вертепах, більшість учнів з російських класів переходили в українські.

Наприклад, в навчально-виховному комплексі "Гармонія" Ленінського району в 1996 році першим набраним українським класом був п'ятий, в якому було всього 9 школярів. Підручників не було, і чоловік учительки української мови і літератури Вікторії Мандрики збирав підручники в селах Мар'їнського району. Ще однією серйозною проблемою існування українських класів є щорічна спроба їхнього закриття через малочисельність.

Якби не втручання керівництва "Просвіти" Донецької області, існування цього класу і їм подібних уже припинилось би. Але, незважаючи на проблеми, завдяки поїздкам на Різдвяні канікули в західні області України, кількість учнів у "Гармонії", які свідомо переходили в український клас з паралельних російських, після кожної наступної поїздки збільшилась до 19. І така ж ситуація в інших класах цього закладу. Сьогодні в "Гармонії" найкраща ситуація в Ленінському районі: з 20 класів російських тільки 3, а саме 9–11, тобто через три роки це буде перша в Ленінському районі школа, в якій в усіх класах усі предмети викладатимуться українською мовою. З перших випускників 2003 року з українською мовою навчання 5 учнів уже закінчують українське відділення філологічного факультету Донецького національного університету. Всі випускники цього класу – свідомі патріоти України, працювали у виборчих комісіях усіх трьох турів президентських та парламентських виборів на боці національно-патріотичних сил. Не були гіршими і наступні випуски: зараз на українському відділенні навчається 12 випускників цього закладу. Зрозуміло, що сюди йдуть діти, які люблять рідну мову, звичаї та культуру України. Це – справжні патріоти!

А зерно національного світогляду було засіяне саме під час поїздок до західних областей України.

На жаль, це зрозуміла і наша місцева шовіністична влада, яка цього року зробила все, щоб поїздки на різдвяні канікули стали неможливими. По-перше, дуже ускладнилась процедура оформлення документів на виїзд. По-друге, скасували пільги на проїзд залізницею школярам на зимові канікули. А головне, зимові канікули в Донецьку закінчились вже на Різдво Христове, 7 січня. А 8 січня дітям Донецька вже треба йти до школи. Звісно, вся підготовка івано-франківчан, львів'ян та тернопільчан до прийому сотень донецьких школярів на Різдво цього року була марною.

Тому, шановний пане міністре, звертаємось до Вас з проханням зробити так, щоб шкільні різдвяні канікули відбувались в один і той же час в усій Україні, і щоб донбаські безбожні і шовіністичні керівники від освіти не псували Різдвяні свята донецьким школярам та не перешкоджали їм спілкуватися з ровесниками із західних областей України.

Марія ОЛІЙНИК,
голова Донецької обласної організації КУН, заступник голови Донецької обласної "Просвіти" ім. Тараса Шевченка

М. МАНІЗЕР. Із циклу "Терикони Донбасу"

НЕВИЗНАНІ ГЕРОЇ

Навколо питання статусу ОУН УПА постійно ведеться полеміка, й інколи дуже прикро чути відверті образи на адресу людей, які воювали під прапором України, боролися за її незалежність.

Проголосивши довгоочікувану незалежність, ми досі не визнали своїх героїв. Ніхто не намагається дискредитувати фронтовиків Другої світової війни – ми просто прагнемо розповісти людям правду і встановити історичну справедливість. Народ має знати своїх національних героїв, пам'ятати та шанувати їх. Всі наші переконання базуються на нових нещодавно розсекречених історичних фактах.

Від противників ідеології ОУН можна почути лише нікчемну демагогію, без жодних конкретних історичних прикладів. До того ж очевидно, що ці люди не знають історії визвольних змагань і не хочуть знати. Звичайно, багаторічна пропаганда з дискредитації воїнів УПА серед українського населення все ж таки не минула безслідно. У Донецькій області дуже рідко можна зустріти людей, які б визнавали рух опору ОУН. Але завдяки новій літературі, новим шкільним підручникам ми можемо вивчати, аналізувати історичні події і самостійно робити висновки щодо цього питання.

Завдяки вчителю історії та зацікавленості нашого класу особливу увагу було надано саме вивченню історії діяльності УПА. Всі учні розуміли актуальність даного питання та прагнули знайти відповіді для себе, оскільки більшості з нас були невідомі деталі цього періоду історії. На одному з уроків історії України я виступив з повідомленням про діяльність Романа Шухевича. Я намагався конкретними фактами довести, що УПА – це армія, яка відстоювала інтереси виключно українського народу і була єдиною армією, яка боролася за повну самостійність України. Після моєї розповіді в класі розпочалася дискусія, під час якої вчитель попросив кожного учня висловити свою думку щодо визнання статусу ветеранів ОУН-УПА. Більшість моїх однокласників висловилася за надання повстанцям статусу учасників національно-визвольного руху. Було запропоновано написати листа Президентові України В. Ющенку щодо визнання вояків ОУН-УПА ветеранами війни. Можливо, наш клас є прикладом, коли правдиві історичні факти змусять змінити свою думку та погляди щодо цієї проблеми інших людей, у тому числі наших земляків. На превеликий жаль, у нас в країні дуже мало справжніх патріотів, які піднімають національну ідею, люблять свою державу, мову, поважають минуле свого народу. Тому такі прояви патріотизму та поваги до історії, які є у нас у класі, тільки втішають.

Деякі люди, використовуючи економічну нестабільність, не цінують того, що в нас є, – демократичної держави. Але ж справа, звичайно, не в економіці, не в грошах. Почуття патріотизму повинно бути у кожного громадянина держави. Це і є ґрунт її успіху. Цінність чогось насправді розумієш тоді, коли щось втрачаєш. Я не хочу і боюся того, що ми колись можемо втратити нашу незалежність, що змусило б нас лише тоді пізнати ціну національної свободи. Ми дуже часто байдуже ставимося до життя нашої країни, але я вірю в те, що час змінить і навчить людей, і ми самотужки зрозуміємо – наскільки дорогою нам є наша Батьківщина. Члени ОУН-УПА боролися за те, щоб ми не були житницею чужої імперії, а розпоряджалися своїми ресурсами та своїм життям, тобто щоб були господарями свого життя і своєї землі. Я закликаю усіх людей не бути байдужими, вірити у теперішнє, поважати минуле і завжди пам'ятати, що наша Батьківщина – Україна, і вона в нас одна. Бережімо її.

Від себе особисто та від однокласників хотілося б висловити подяку всім воякам УПА. Дякуємо за те, що залишилася нація українців, яка має свою культуру і мову. Українці пережили репресії, спроби асиміляції, геноциди, а Україна залишилася на мапі світу. Вже це є великою перемогою нашого народу, в розвиток якої ви зробили величезний внесок. Дякуємо вам! Слава Україні!

З повагою

Анатолій СКОРИК,
м. Слов'янськ Донецької області

Шановний пане Президенте!

До Вас звертаються учні 11 класу економіко-правової гімназії міста Слов'янська Донецької області. Нещодавно наш колектив проводив дискусію щодо ролі ОУН-УПА у здобутті Україною незалежності. Ми вирішили, що внесок воїнів УПА та членів ОУН був більше, ніж значним. Вони мали силу боротися проти антилюдського сталінського режиму, а це заслуговує на повагу. На уроках історії ми дізналися всю правду про II Світову війну, дізнались про справжню її ціну. Молоді люди не злякалися жахливого нацистського режиму та не менш жахливого тоталітарного режиму СРСР, і пішли на війну за Волю України. В наш час дискутується питання щодо надання воїнам УПА статусу ветеранів війни. Ми не розуміємо, чому ведеться ця полеміка. Глибоко вивчивши питання, проаналізувавши його, ми дійшли висновку, що надання воїнам цього статусу є не тільки справедливим, а й закономірним. Ми – представники молодого покоління нашої нації, славетного Українського народу, вважаємо, що кожна країна повинна поважати всіх, хто загинув за її незалежність. За різними даними, через ОУН-УПА пройшло близько 400–500 тисяч людей. Вони воювали за Україну. Наша громада просить Вас, пане Президенте, скоріше вирішити це питання. Ми глибоко цінуємо Ваш внесок у розвиток нашої культури та піднесення нашої національної свідомості. Ми шлемо Вам свою підтримку.

З повагою

Дмитро БОРОВСЬКИЙ, Сергій СЕРЕДА,
Анатолій СКОРИК,
Артем БОБРОВ, Марина ЛОСЬ,
учитель історії
Людмила ВЕЛИЧКО

Державна незалежність ставить перед сконсолідованою спільнотою велику відповідальність за надбання пращурів та ще більшу – за долю нащадків. Найоптимальніше для нації розвивати державну самостійність у тісному зв'язку з національним ядром. Українці, 17 років будуючи свою державу, значною мірою ще не позбулись політичної та духовної залежности від чужих і чужинських згубних впливів, не виробили проти них дієвого імунітету. Більше того, в суспільстві поширюються і домінують бездуховність, мамонізм, байдужість, страх перед майбутнім, зневіра. Цьому сприяє відстороненість та усунення правдивої національної еліти від державотворчих процесів. Натомість до влади в країні, завдяки популістським лозунгам, зверненим переважно до "шлункових" прагнень юрби, почергово приходять "різнобарвні" дилетанти, політикани, кар'єристи, ті, кого Євген Сверстюк назвав свого часу блудними синами України. Поряд зі справжніми інтелігентами вони – ліліпути, однак неабияка їхня нахабність, підступність, ненаситність применшує, деактуалізує думи і діла людей Чину. Державні посади у нас займають політики, котрі переймаються тільки найближчими виборами.

ДУХОВНИЙ МЕЧ НАЦІЇ

Завдання еліти: вести народ до благородної мети, керуючись національними інтересами

Роман СМІЛКА,
студент Львівського національного університету імені Івана Франка

Втім, усяка політика без принципів вироджується у політикантство. Можливо, партійна система не відповідає українському характеру та реаліям доби?! Фактично сьогодні декілька надпартійних утворень мають високу підтримку серед українців. Однак якою ж є ідеологія політичних блоків, мегаструктур, до яких, скажімо, входять націоналісти, консерватори, соціал-демократи, партії християнського спрямування, чи ліберали і комуністи тощо. Гуртуючись у блоки, цим партіям доводиться йти на серйозні компроміси, змінювати або й ігнорувати певні розділи задекларованої програми. Таким чином, реально надпартійне утворення не має ідеології, його головна мета – збільшити радіус підтримки електорату і, врешті, здобути владу. Де відсутня ідеологія, там мета виправдовує засоби, а відповідальність за справи у країні, зрештою, перекладаються на народ (демократія ж!). Низка українських політичних діячів, публіцистів, зокрема Дмитро Донцов, Ярослав Стецько, віддавали перевагу ордену над партією. Оскільки орден передбачає аскетизм і жертовність його членів, туди не зможуть потрапити випадкові особи. Адже значно вагомішим від форми є її зміст, наповнення. Важливо, щоби чи то партію, чи орден, чи блок утворювали люди моральні, інтелігентні – правдива еліта нації.

З'ясуємо, що ж таке національна еліта. Це вищий прошарок нації, який керує державою та складається з неординарних особистостей: справді кращих, визнаних народом діячів, патріотів, відданих національній ідеї. Представник еліти, щоби володіти ситуацією та приймати правильні рішення в різних галузях, повинен бути високоосвіченим, ерудованим і всебічно поінформованим; він зобов'язаний пропагувати народу ті цінності, яких сам дотримується; бути взірцем для наслідування та еталоном розумного самообмеження. Той, хто говорить одне, думає інше, а робить все, щоб відхопити для себе щонайбільший шмат, – звичайнісінький словоблуд, користолюбець. Тільки "через годних людей – годні річи бувають справовані," – говорив меценат нашої освіти і культури князь Костянтин Острозький. Інтелігенція для українців є синонімом справжньої, не удаваної еліти. Інтелігент, окрім того, що це завжди професіонал, майстер свого ремесла, митець, інтелектуал, також відчуває глибинний зв'язок із рідним народом. Парадигму образу ідеального провідника, інтелігента в українській літературі можна отримати, синтезуючи якості Віщого Бояна та Шевченкового Гамалії: поєднавши Слово, котре тяжіє до істини, та невичерпну завзятість людини-героя, захисника, визволителя. Звідси завдання митця, представника правдивої еліти полягає у тому, аби вести народ до благородної мети, яка не суперечить національним інтересам, та при цьому не вивищуватися над народом, не кидати його на півдорозі, не дистанціюватись від нього, а йти в авангарді; бути натхненником плодотворних замислів, звершень, дороговказом, маяком, що не засліплює, а освітлює вузький шлях до істини. Патерналізм національної еліти – у вмінні чути потреби спільноти та дбати про її інтереси. Тут важливо, наскільки тісним, а головне, плідним є зв'язок між елітою та народом. Переймаючись цим питанням, великий подвижник українського духу Іван Франко вважав: "Інтелігенція повинна бути передовсім інтелігенцією, повинна бути громадою людей з широким образованням, з виробленим характером, з щирим чуттям до народу; а відтак, інтелігенція мусить зідентифікуватися, злитися з народом, повинна стати серед нього як брат, як рівний, як свій...; інтелігенція повинна жити з народом і між народом не як окрема верства, але як невідлучна часть народу; вона повинна пройняти весь організм народу і привести його до живішого руху, до поступового росту". Справжня еліта має зважувати свої кроки, не йти на ситуативні вигоди, бо те, що корисне чи здається корисним для спільноти в певний момент, вже завтра може завдати їй значної шкоди. Інтелігенції слід бути далекоглядною, вона мусить покладатися не стільки на емоційність, скільки на свою мудрість та досвід предків; їй необхідно пам'ятати, – найменші прорахунки відіб'ються насамперед на становищі народу, який вона покликана гуртувати, скеровувати і захищати. Зрештою, усім властиво помилятися, та свідоме невизнання зроблених помилок з боку інтелігенції – неприпустиме, адже веде до деморалізації суспільства. Для представників правдивої еліти інтереси народу, нації стоять вище партійного зобов'язання. "Треба одного, щоб усі дбали насамперед про добро України, а потім про своє партійне добро, щоб усі хотіли справді боротися чи позитивно працювати для спільної справи та щоб усі шукали свого власного місця праці, відповідно до своїх можливостей, а не намагались підшиватися під інших" (Степан Бандера).

На думку Дмитра Донцова, ідеолога українського інтегрального (чинного, дієвого) націоналізму, національну аристократію вирізняють такі риси, як шляхетність, мудрість, відвага. Одначе ці характеристики визначальні не тільки для національної еліти. Кожен із нас повинен плекати в собі інтелігента, і тоді рівень освіченості, моральності, поваги у суспільстві помітно зросте.

У СВІТАХ

ЯК УКРАЇНЦІ СТАЮТЬ ХОХЛАМИ

У Ростовської області Росії відсутні установи для етнічних українців

Інтерв'ю з активістом українського руху РФ, який представився під псевдонімом Богуслав УКРАЇНЕЦЬ, про становище і діяльність наших співвітчизників Ростовської області.

– Чи давно існують українські організації на Дону?

– У Донському краю існують декілька українських організацій – Союз Українців Дону (був створений як громадська організація у 2004 році), Українська Культурна Автономія і наш – Український Національний Союз Дону. Скандальною організацією виявився Союз Українців Дону на чолі з Олександром Большаковим. Ця організація спочатку ставила перед собою мету розвивати український рух на Дону, користуючись підтримкою Генерального Консула в Ростові-на-Дону Петра Андрієнка. Саме завдяки зусиллям тодішнього Генерального Консула і зорганізувалась українська діаспора, в яку входили українці, що мешкали тут століттями, і ті, хто переїхав після розпаду СРСР.

Проте восени 2004 року діаспора розкололася на дві частини. Одна частина пішла за Олександром Большаковим, а інша – за Володимиром Макарчиком.

– Невже причиною стало розділення в результаті подій навколо президентських виборів в Україні?

– Ні. І Макарчик, і Большаков підтримували Партію регіонів і не приховували свого агресивного ставлення до нинішнього Президента України Віктора Ющенка. Розпад організації став результатом внутрішньої ворожнечі між цими людьми – особисті розбіжності і прагнення контролювати владу в своїх руках. Проукраїнські ідеї відстоював Український Національний Союз, який функціонував на Дону ще з 90-х років минулого століття. Саме він доклав зусиль до розвитку українства Півдня Росії, об'єднавши національно-свідомих українців Дону та Кубані.

– Як повелося в цьому конфлікті Генеральне Консульство України в Ростові?

– Генеральне Консульство тоді підтримало Олександра Большакова, оскільки він був на той рік головою громади. Восени 2004 року відбулася прес-конференція, в якій брали участь мер міста, губернатор і Генеральний Консул Андрієнко. У присутності ЗМІ міста Андрієнко заявив, що було б непогано ввести на київський Майдан танки і придушити "заколот". Запис тієї прес-конференції був здійснений людьми нашої організації і переданий особисто Борису Тарасюку до МЗС. У результаті Андрієнко був відкликаний, і на його місце прислали Валерія Плохого. Як виявилось, нинішній консул нічим не ліпший від попереднього, а навіть гірший.

– У чому ж він провинився?

– У 2005 році в регіоні з'явилась Українська Культурна Автономія Дону на чолі з Макарчуком. Була розроблена концепція, згідно з якою донським і кубанським українцям не потрібна рідна українська мова, оскільки вони – "одна з трьох складових великоруського народу".

У процесі діяльности автономії членам нав'язувалися ідеї про те, що їхня нова батьківщина – Росія, тому головним є не випасти з "російського культурного простору". Тобто українська культура повинна розвиватися в рамках російської, жодним чином не роблячи їй виклику. Єдине, до чого зводилася діяльність громади – співи українських пісень і "кухонна" критика "помаранчевої влади". Влітку 2007 року до Ростова приїхав представник однієї з громадських організацій Києва, і в Автономії йому пояснили, що "донські українці – це не українці, а вже росіяни, які пам'ятають тільки пісні, гуляння, і більше їм нічого не потрібно!"

Хоч як дивно, в Генеральному Консульстві ніяк не реагують на подібний стан речей. Пан Макарчик – частий гість у Генерального Консула.

– 2008 року будуть відзначати 75-і роковини геноциду українців, влаштованого радянською владою. Чи вважають ті події навмисним знищенням донські українці, і як ведеться робота Генерального Консульства в питанні донесення історичної правди ростовчанам?

– У листопаді 2007 року, коли вся Україна тужила за жертвами Голодомору, Українська Культурна Автономія Дону заперечувала це національне лихо. Секретар громади Інна Христинко "пояснювала" людям, що насправді Голодомору не було, все це придумали "бандерівські посіпаки". Більше того, в Українській Культурній Автономії схвально відгукнулися на злочинні діяння Євразійського союзу молоді, що влаштував вакханалію на горі Говерла. Як з'ясувалося, їхня позиція була пов'язана з тим, що новий Генеральний Консул в Ростові-на-Дону займає проросійську політику. Надходили пропозиції панові Плохому провести захід у Донському музеї краєзнавства на честь пам'яті жертв Голодомору. Проте була відмова внаслідок того, що, мовляв, "грізні евразійці" влаштують бешкет.

Таким чином, ми зіткнулися з тим, що в Ростовській області з 120-тисячним українським населенням майже відсутні установи для українців, які дозволяли б їм зберігати свою культуру, традиції, вивчати рідну історію, мову і, найголовніше, відстоювати свої права і честь.

Бесіду вів Микола МАЛУХА,
м. Мурманськ, Росія

ДОРОГОВКАЗ ХРИСТИЯНСЬКОГО ПОКЛИКАННЯ

Черкаська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів підтримує рішення Синоду Єпископів щодо проголошення 2008 року Роком християнського покликання.

Всі бажаючі, а також члени молодіжної референтури Черкаської обласної організації КУН, стали членами молодіжного православного братства Свято-Троїцького кафедрального собору УПЦ КП м. Черкас.

Цього року підготовлено два вертепи – дитячий і дорослий, які транслювала місцева телекомпанія "Рось". У дорослому вертепі брали участь батьки з власними дітьми, до якого входили і кунівці. Вперше Вертеп виступив у Свято-Троїцькому соборі УПЦ КП на Різдво Христове, біля центральної ялинки на Театральній площі, у родині Мазуркевичів, засновників ЧОО КУН. Черкаський вертеп одержав благословення Святішого Патріарха Філарета, якого привітав 10 січня.

З вертепом виступали в Свято-Михайлівському монастирі УПЦ КП, у Феодосійському монастирі УПЦ КП міста Києва, в Секретаріаті Президента, у Конгресі Українських Націоналістів, перед учителями Уманського району, в управлінні освіти й сільського господарства, в Уманському аграрному ліцеї. Найрадісніше і найщиріше нас приймали працівники Уманського молокозаводу й засновники Уманської міської і районної організації КУН В. Білоус, Я. Балановський, О. Макогоненко. Радували вертепом і родину голови Черкаської державної облдержадміністрації О. Черевка, черкащан на базарних площах, працівників ПП "Булочка" родини Тітко О. та в інших установах. З Різдвом вітали парафіян церкви Святого Миколая УПЦ КП та родини членів братства, виступали перед парафіянами Свято-Анатоліївської церкви КП, парафіян Будищанської церкви УПЦ КП, жителів села Мошнів Черкаського району, дітей Канівської школи-інтернату, Канівської ЗОШ №1, Канівської гімназії ім. І. Франка, у дитячому обласному санаторії "Сосновий Бір" у Черкаському обласному реабілітаційному центрі. Радо прийняв нас відділ культури Канівської райдержадміністрації, який організував озвучення біля центральної ялинки в місті Каневі, і ми змогли донести радість народження Христа до всіх бажаючих канівчан.

Дай, Боже, Нового року дочекати; від Богоявлення до Стрітення, від Стрітення до Благовіщення; по Благовіщенню благовісній землі заспівати; Страстям Христовим поклонятись і Воскресіння дочекати; по Воскресінні – до Вознесіння, а по Вознесінню – Зіслання Святого Духа, – і так рік від року, аж до сотні літ, а по літах сотних корону небесну, благодать вічну в небі отримати.

Христос народився!

Особливу подяку хочеться висловити Владиці Іоану, єпископу Черкаському і Чигиринському, та духівнику братства Свято-Троїцького собору отцю Андрію (Лотоцькому), які ще чотири роки тому розкрили нам, кунівцям, і всім бажаючим християнам, як ми повинні ставитися до церкви, віри і свого покликання у лекціях з догматичного богослів'я й антропології, які проводили вони в Черкаському університеті ім. Богдана Хмельницького.

Ми погоджуємося з викладеними завданнями Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви і прикладатимемо зусилля для гармонізації суспільства і пізнання християнського покликання, оскільки 2008 рік є і роком підготовки до відзначення столітнього ювілею Степана Бандери, сина священика, духовного провідника нації.

Від імені молодіжного православного братства Свято-Троїцького собору і ЧОО КУН
Любов ГАФІНОВА

ПРЕЦЕДЕНТ

ВАНДАЛІЗМ ПО-ВІННИЦЬКИ

Марта РИМАР

У вінницькому міському парку нещодавно по-злодійськи, вночі, невідомі злочинці зрізали і вивезли сім найстаріших дубів.

Як розповів "Нації і державі" учасник визвольних змагань ОУН-УПА, корінний вінничанин, 85-річний Михайло Климчук, під час цьогорічних різдвяних свят у Центральному парку Вінниці вночі були зрізані та безслідно вивезені 7 найстаріших дубів міста діаметром майже 1,5 метра. Дерева росли на тому місці, де 1937 року кати НКВС розстрілювали та потайки хоронили тисячі українців. Історики стверджують, що у Центральному парку Вінниці знайшли свій останній притулок більше 10 тисяч наших братів і сестер, винних тільки в тому, що були українцями. Сім могутніх дубів були свідками трагедії та живими пам'ятниками на досі недосліджених могилах жертв масових репресій. Але для вандалів не існує поняття "народна пам'ять".

За словами голови обласної організації КУН Віталія Гусара, Конгрес Українських Націоналістів направив запити на ім'я голів обласних управлінь СБУ, обласного УМВС, прокуратури Вінницької області та голові Вінницької облдміністрації Віталію Домбровському з вимогою провести слідство та виявити злочинців.

Звертаємося до вінницького міського голови пана Гройсмана: чому мовчить міська влада? Хто дав дозвіл на знищення віковічних дерев? Хто замовник і виконавець цього злочину?

Найближчим часом КУН Вінницької області має намір пікетувати міськраду, вимагаючи належного пошанування трагічних сторінок історії українців на теренах Вінниці.

ВІТАЄМО!

ВИСОКІ ВІДЗНАКИ ПАТРІОТІВ

За вагомий особистий внесок у справу єднання українського народу, розбудову демократичної, соціальної і правової держави та з нагоди Дня Соборности України Президент України Віктор Ющенко нагородив державними нагородами групу ветеранів національно-визвольних змагань, науковців, митців, виробників.

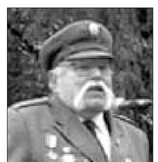
Зокрема, орденом "За заслуги" III ступеня удостоєно голову Всеукраїнського Братства ОУН-УПА імені Романа Шухевича, члена Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, колишнього політичного в'язня Михайла Зеленчука.

"Відзначення заслуг колишніх вояків ОУН-УПА, – сказав ветеран, – це ще один вагомий крок Президента України Віктора Ющенка до визнання на державному рівні учасників визвольних змагань. Нагороджуючи голову Всеукраїнського братства ОУН-УПА, Президент тим самим відзначив усіх тих, хто боровся в лавах УПА за незалежну Українську державу".

Високої нагороди удостоєна і колишній голова Всеукраїнської Ліги українських жінок, засновниця Конгресу Українських Націоналістів і зв'язкова Головнокомандувача УПА Романа Шухевича Дарія Гусяк. Її відзначено Орденом Княгині Ольги III ступеня.

"Цей орден я сприймаю не як особисту нагороду, а як нагороду всім безіменним героям, які боролися та склали голови у виборюванні незалежности Української держави. Мені приємно, що таку високу нагороду я отримала саме від Президента Віктора Ющенка, від людини, яку я глибоко поважаю за його рідкісні високоморальні якості, за те, що він розуміє проблеми духовної розбіжности між Сходом та Заходом, і розцінює їх як велику загрозу цілісності, і незалежності України, і робить усе можливе для того, щоб усунути цю небезпеку, а також і докладає усіх зусиль для об'єднання української нації", – так прокоментувала цю радісну подію в своєму житті Дарія Гусяк.

Конгрес Українських Націоналістів, колектив часопису "Нація і держава" щиро вітають Михайла Зеленчука та Дарію Гусяк з високими державними відзнаками, зичать їм міцного здоров'я, щастя, довголіття, усіляких гараздів.

Михайло ЗЕЛЕНЧУК народився 27 вересня 1924 року в с. Зелений Надвірнянського р-ну на Івано-Франківщині.

У 1941 році вступив в юнацтво ОУН, де пройшов низку вишколів. У 1944 році був станичним юнацтва ОУН, організував групу юнаків, які роззброювали мадярських вояків, що поверталися з фронту додому. Вилучену зброю передавали у вишкільні сотні УПА.

У травні 1944 року став членом ОУН і був направлений у сотню "Іскри". Брав участь у бойових діях проти німців, коли сотня прорвала блокаду німецьких військ у Чорному лісі. Після поранення у грудні 1944 року перейшов у курінь Довбуша.

Брав активну участь у боротьбі за Волю України до травня 1955 року, коли був захоплений провокаторами і переданий чекістам.

У 1956 році засуджений до розстрілу, перебував у камері смерти 3,5 місяця, після чого вирок був замінений на 25 років ув'язнення в таборах суворого режиму в Мордовії. Звільнився з таборів 1 грудня 1971 року.

Михайло Зеленчук висловив подяку Президенту України Віктору Ющенку за високу державну нагороду і сприймає її як нагороду усім своїм побратимам, які загинули в боротьбі за незалежну Українську державу.

Дарія ГУСЯК народилася 4 лютого 1924 року в Трускавці на Львівщині у патріотичній родині.

Батько Юрій був заарештований на 8 років і загинув у таборі. Мати Марія заарештована за підпільну діяльність у 1950 році і засуджена на 10 років таборів.

Сестра Олександра була виселена в Якутію.

Дарія Гусяк з юних літ співпрацювала з підпіллям ОУН, а з 1947 року була зв'язковою генерала-хорунжого Романа Шухевича.

У 1950 році була заарештована НКВС і засуджена до 25 років тюремного ув'язнення. Вийшла на волю в 1975 році.

Засновниця Конгресу Українських Націоналістів та Всеукраїнської Ліги Українських жінок, незмінною головою якої була до 2004 року.

ПОДЯКА

Президія Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів висловлює подяку одному із засновників Конгресу у Вінницькій області, голові Тиврівської районної організації Конгресу, засновнику і видавцю газети обласної організації КУН "Нечаїв край" Павлу Мазуренку.

Ваша самовіддана і жертовна праця, спрямована на відродження національних традицій, духовности, розбудову патріотичної, політичної сили, стає гарантом незворотности побудови Української національної держави.

Висловлюємо Вам подяку за передплату на 2008 рік 102-х примірників газети "Нація і держава" для шкіл, бібліотек, державних установ у районі.

Зичимо Вам міцного здоров'я, успіхів і перемог на шляху становлення Української Держави.

Слава Україні! Героям Слава!

З повагою

Голова Конгресу
Українських Націоналістів
Олексій ІВЧЕНКО

ВУЛИЦЯ ГЕРОЇВ КРУТ З'ЯВИТЬСЯ У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ

Хмельницька ОО КУН виступила із пропозицією назвати одну з вулиць обласного центру імені Героїв Крут. Відповідне звернення направлено Хмельницькому міському голові С. Мельнику.

Хмельницькі кунівці вважають, що крутянці заслуговують на належне шанування нащадків. Адже своє молоде життя вони віддали за найсвятішу мету – боротьбу за Україну. У зверненні також зазначається, що належним чином вшанувати Героїв Крут вимагає Указ № 1014/2007 Президента України Віктора Ющенка "Про відзначення 90-ї річниці подвигу Героїв Крут" від 25 жовтня 2007 року.

"Ми переконані, що подвиг 300 юнаків має бути увіковічнем у назвах вулиць, парків, проспектів, театрів, – наголосив голова секретаріату Хмельницької ОО КУН О. Симчишин. – Ми звернулися до міської влади Хмельницького зробити перший крок у цьому напрямку і тим самим подати приклад іншим населеним пунктам нашої області. Подібні звернення найближчими днями будуть направлені в усі міські та селищні ради Хмельницької області".

Прес-служба Хмельницької ОО КУН

ОСМИСЛЕННЯ ДІЙСНОСТИ

Вже й сил душевних не вистачає аналізувати всі етапи визвольних змагань за волю і незалежність нашої Господом благословенної і ним же, напевне, за гріхи сущих на ній, забутої землі. Чого тільки варті буремні і нікому із аналітиків світу незрозумілі (!) вивертни в 19-ті роки XX століття: ніби вже й держава відновилась, ніби й уряд є, і декрети, і "Універсали", і... безглузде рішення "голови" розпустити військо – інструмент захисту(!) – і віддатись на поталу чужої ідеології. В результаті – безвинно пролита кров кількох сотень відданих національній справі юнаків, а згодом мільйони жертв протягом довголітнього рабства. Навіть високоідейний сплеск збройної боротьби Української Повстанської Армії під проводом ОУН був позначений отим протистоянням "голів". От і виходило, що в одній половині сільської хатини один син з "мельниківцями", а в другій половині, через сіни, другий син з "бандерівцями". І один, і другий сини сповідували одну і ту саму ідею, але їх розділяла "двоголова гідра" проводу. То що ж це за провід такий, кому було потрібне таке роздвоєння, а іноді і привселюдне протистояння?!

"...През свою незгоду – самі себе звоювали" – гірко констатував три століття тому І. Мазепа.

Богдан МЕЛЬНИЧУК,
член НСЖУ

ІЗ РОЗРІЗНЕНИХ МАРҐІНЕСІВ

до єдиного націєтворчого центру

Повернімось у нашу новітню історію державотворення. Після референдуму українці, здавалось би, уже були привчені історією до одностайности, уже й "п'ята колона" принишкла, готова підкоритися народному волевиявленню. Навіть за кілька тижнів заговорила ламаною українською, швиденько отак вивчила – і не претендувала вже на другу державну мову. Усі компартійні щурі поховалися в нори – та ба, як побачили, що "голови" немає, що отамани чубляться – то й повилазили і давай своє правити. Правлять і донині, і "маємо те, що маємо". А де ж "провід", де "національно-рятівний штаб", комітет національного порятунку, партія національного відродження – чи що-небудь реально діюче, хоч як би воно називалося?

Може, треба було тоді, ще в 1991 році, поїхати до прибалтів на семінар, на науку? Чи оголосити збір коштів і "купити" за кордоном "українського голову" із числа національно свідомої діаспори. Спитаєте, навіщо? А для того, щоб тоді, ще сімнадцять років тому, об'єднати всіх "отаманів", "гетьманів", усіх "вождів" та "вождиків" християнських, республіканських, демократичних, ліберальних і т. ін. партій та рухів, і під єдиним проводом одного "голови" однією колоною піти на здобуття права нації української будувати Українську державу. А ми тоді, як і сьогодні, як і за всю свою історію – рвали на собі вишивані сорочки і доводили одне одному, хто з нас більше любить Україну.

...Народна мудрість дуже влучно визначає такий стан: "немає голови". Немає отого "газди", який чи вдома, чи на заводі, а в нашому випадку на теренах всієї держави усоблював би в своїх діях захист і порядок. "В своїй хаті – своя правда, і сила, і воля", – заповідав Т. Шевченко. Але цей порядок має бути співзвучним у серцях тих, для кого той чи інший лідер діє, як і захист інтересів тих, кого він очолює, ким вибраний. Мимоволі напрошується відома аксіома – кожний народ достойний свого правителя. З іншого боку, цей правитель править не сам, він очолює команду, апарат правління, від ідеологічного, фахового, суспільно-політичного спрямування якого залежить і якість правління. Для прикладу, новітні "сусаніни" як повели нас, то й досьогодні ми ще блукаємо в "брянських болотах". Тож політичний лідер суспільства визначає політичну формулу правління, в якій неодмінно повинна бути присутня націєтворча складова, якщо в слово "нація" ми вкладаємо зміст: "український народ, основне державотворче, державовизначальне населення на даній географічній території, окреслений юридичним утворенням – державою".

А факт присутности на цій території "вкраплення" – даруйте за таку фізико-хімічну термінологію – неукраїнського народонаселення повинен цивілізовано сприйматись як складова частина, яка допомагає (так є у цивілізованих, а не колонізованих(!) державах світу) державі жити, працювати і розвиватися, і яка не позбавляється основних прав і свобод, притаманних корінному населенню. Але даруйте, нікому не даються права і свобода на творіння безладу, наступу на права і свободи корінного народу, насадження ворожої ідеології чи нехтування державотворчої змаги держави, в якій вони живуть, зневажаючи її мову і шукаючи іншої.

За отакого "колапсу" державотворча нація не бачить, де ж "голова", де "газда", де захисник, де той, кого ми обирали?

А коли лідер не чинить нічого супроти такого безладу, то суспільство шукає захисту від провідної національної сили – партії чи іншого ідеологічного формування, яка за своєю ідеологією завжди мала б стояти на сторожі інтересів суспільства і обов'язково бути вищою від "вождя", як синод є вищим від єпископату.

Яскравий приклад шістдесятирічної давности – при всій приреченості ситуації, провід ОУН не покидав ні одного воїна УПА до останньої хвилини героїчного протистояння, до останнього бункера в карпатському лісі. Але зараз, ось уже сімнадцять років, іде болючий процес державотворення, себто шарпання, як коза на мотузці: то "Рух", то "Народний Рух", то "Свобода", то "наша", то "не наша" Україна... Та хіба все перелічиш? А ми, нація, мучимося в очікуванні, в надії на дію, на захист.

У спорті є правило: "Кожна команда грає так, як їй дозволяє супротивник". То чого ж ми скиглимо, плачемось на дії ефемерної "п'ятої колони" чи на появу "северодонецьких" "общин" та інших ворогів? Адже мати таких "друзів", яких ми пускаємо в "свою хату", – гірше, ніж ворогів. То де ж отой "націєрятівний" орган, до якого могла б апелювати національна громада України? Хто захистить наше право на свободу, на волевиявлення, зрештою, на рідну мову та школу україномовну – скажімо, в Криму чи в Донецьку? Здається, татари ж бо більше роблять для українства на "лужковщині", чи то пак на кримщині, ніж всі українці там разом узяті. Сам факт повернення їх на рідну землю є стабілізуючим фактором для цілісності нашої держави, на відміну від присутности в ній чужоземного військового флоту. А ми розчищаємо бульдозерами від їхніх торгових палаток підгір'я і готуємо місце для "п'ятої колони". Це що – політтехнологія українського державотворення? А як в очах отої громади виглядаємо ми, українці? Під чий захист вона повинна проситись – турецький, сирійський? А вони, між іншим, не ініціюють референдуму про другу татарську державну мову. "За рівність усіх громадян України, незалежно від їхньої національности, в державних та громадських правах і обов'язках, за рівне право на заробіток і відпочинок" – так декларувала УПА в листівці "За що бореться Українська Повстанча Армія", серпень, 1943 рік. ("УПА – 1943–1952 рр." Документи і матеріали. П. Мірчук. ст. 272). Сьогодні – 2008 рік, вільна і незалежна держава Україна, і... бульдозери на Ай-Петрі, в оточенні "змопівців". А не так давно – "змопівці" б'ють саперними лопатками учасників похорону Владики.

Яким же шляхом і куди ми йдемо? З одного боку, я погоджуюсь з М. Білим, автором нарису "Українці та Украинцы" ("Нація і держава", ч. 43. від 23.10.2007 р.): "...від ліберальної набридлої балаканини нація лише засинає". Але, з іншого боку, завжди, на всіх етапах розвитку цивілізацій, в усіх еволюційних процесах формування чи переформування суспільно-економічних спільнот провідною силою цих перетворень була інтелігенція, елітний, національно свідомий прошарок нації, який виводив свої народи на боротьбу – і не обов'язково збройну – за краще буття-життя. А інструментом цих змагань, як правило, була молода генерація, яка об'єднувалася навколо отого ідейного центру, проводу, духовного штабу, хоч в якій би іпостасі він виступав – партія, конгрес, союз чи спілка. Що з нами сталося на даному етапі державотворення, чому так "обміліли" "... дух, наука, дума, воля..?", – писав І. Франко. Де ж та об'єднавча, державотворча, "націєрятівна" сила, яка поведе суспільство до побудови національної, цивілізованої української держави? Сподіваємося, вона зароджується саме зараз.

м. Коломия

ЧЕСТЬ НАЦІЇ

СПАЛИВСЯ ЗА УКРАЇНУ

Кілька днів тому виповнилося 30 років подвигу Олекси Гірника, який спалив себе на Тарасовій горі в Каневі, засвідчивши всьому світові, що в Україні є справжні патріоти, готові у будь-яку мить віддати життя за майбутнє своєї Вітчизни.

Марта РИМАР,
Назарій ПАВЛІВ

"Пройшов він пекло вогняного болю,
Щоб повернути Україні долю"

Відчайдушний акт протесту проти зросійщення України Олекса Гірник здійснив у Каневі неподалік від могили Кобзаря.

Не всім відомо й нині, що самоспалення Олекси передували довгі роки непохитної боротьби за власне переконання: Україна має стати незалежною державою. Свою віру в Україну Олекса Гірник відверто проголошував, перебуваючи на службі у польській армії 1937 року (Галичина на той час була під владою Польщі). За це польська влада запроторила українця до в'язниці на 5 років. Під час німецького вторгнення до Польщі 1939 року Олексі Гірнику вдалося втекти. Та ненадовго. 1940 року уже совіти належно "поцінували" його ідею щодо незалежности України, тож "за ізмєну Родінє" Олекса Гірник отримав уже 8 років позбавлення волі.

Відбувши ув'язнення, він залишився вірним собі: не міг спокійно спостерігати колоніальний стан України, що супроводжувався штучним зросійщенням української нації через ЗМІ, освіту, армію, спорт. Тому протягом кількох років, потай від власної родини, написав близько 1000 листівок, де власноруч зафіксував: "Протест проти зросійщення Українського народу! На знак протесту спалився Олекса Гірник з Калуша".

Олекса Гірник виховувався на Шевченкових творах, знав напам'ять "Кобзаря", отже цілком усвідомлено обрав місце свого подвигу – неподалік від могили Великого Українця. Тільки в такий спосіб можна було протестувати в колишньому Союзі.

Справжній патріот свідомо загинув за українську ідею. І його подвиг справедливо відзначено не Кравчуком, не Кучмою, а справді українським Президентом

Ющенком, який 18 січня 2007 року видав Указ про присвоєння Олексі Гірнику звання Героя України посмертно. Необхідно зробити все, щоб кожен українець знав, хто такий Олекса Гірник, і чому він загинув 30 років тому на Чернечій горі.

Родині Олекси Гірника знадобилися роки, щоб встановити на місці самоспалення пам'ятний знак. А цьогоріч подвиг українського Прометея вперше відзначено на офіційному рівні. До Канева прибули численні партійні та громадські делегації. Біля місця самоспалення, відбулася панахида пам'яті, хвилина мовчання та віче, присвячене 30-річчю жертовної загибелі героя. З промовами до присутніх звернулися, зокрема, голова Черкаської ОДА Олександр Черевко, народні депутати України Іван Заєць, Лілія Григорович, Михайло Косів та сини патріота Євген і Маркіян.

Група народних депутатів та Всеукраїнське товариство "Просвіта" підготували звернення до Президента України Віктора Ющенка з пропозицією оголосити 21 січня Днем жертовности.

Певною мірою причетний до цієї історії і мій чоловік – Олександр Гнучий. Справа в тому, що на той час він виконував обов'язки начальника Канівського райвідділу внутрішніх справ. Саме йому першому підлеглі, які несли службу тієї ночі в музеї Тараса Шевченка, повідомили про виявлений труп. Прибувши на місце трагедії, він побачив обгоріле тіло і багато розкиданих листівок. Звичайно, тут уже були і представники КДБ.

Міліціонери зібрали усі листівки, щоб долучити їх до справи. Але Олександр Гнучий зумів-таки чотири з них залишити у себе. Саме з них ми довідалися, що Олекса Гірник спалив себе в ніч з 21 на 22 січня 1978 року на могилі Тараса Шевченка на знак протесту проти московської політики зросійщення України і українців.

Одну з тих листівок я передала до музею Тараса Шевченка в Каневі, де обладнали експозицію, присвячену Олексі Гірнику, щоб кожен відвідувач зміг її побачити і теплим словом згадати про непересічну постать, яка, наче Прометей, віддала всього себе в ім'я рідної України.

Віра ГНУЧА,
колишній науковий співробітник музею Тараса Шевченка у Каневі.

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ МИТЦЯ

З МУЗИКОЮ У ВІЧНІСТЬ...

11 грудня 2007 року, після короткочасної недуги, відійшов у вічність культурно-громадський діяч, композитор, художній керівник та головний диригент народної чоловічої хорової капели "Бескид", кандидат мистецтвознавства, професор кафедри методики музичного виховання і диригування Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка Роман Петрович СОВ'ЯК. Він прожив цікаве творче життя, залишивши нам у спадок низку оригінальних композицій, обробок народних пісень, наукових розвідок тощо. Девізом його життя та творчості були слова славетного земляка, великого Каменяра: "Пісня і праця – великі дві сили, їм я до скону бажаю служить".

Микола МИХАЦЬ,
заслужений діяч мистецтв України,
доцент кафедри методики музичного виховання і диригування
Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка

9 червня 1939 року в мальовничому селі Лішня, яке розташоване між Дрогобичем та Нагуєвичами, у родині Сов'яків народився другий син, якого нарекли Романом. Змалку його чарують народні пісні, колядки, щедрівки. Особливу увагу юнака привертають історичні, стрілецькі і пісні УПА, які звучали в оселі Сов'яків.

Музично обдарований сільський хлопець самотужки опановує баян. Відтак Роман студіює у Дрогобицькому музичному училищі. Крім баяна, його цікавить спів, диригування, музично-теоретичні дисципліни. Закінчивши успішно музичне училище, вступає до Львівської консерваторії. Тут продовжує студії у фундатора львівської баянної школи Михайла Оберюхтіна. Навчається у класі відомого хорового диригента Євгена Вахняка. Паралельно з навчанням викладає у Львівському музично-педагогічному училищі. Після закінчення консерваторії Роман Сов'як працює у Хмельницькому музичному училищі.

Повернувшись до рідного Дрогобича, молодий маестро обіймає посаду музичного керівника та диригента місцевого театру. Роман Сов'як робить перші спроби у композиції. З'являються перші обробки пісень до драматичних творів, компонує музику до п'єс "Лимерівна" П. Мирного, "Степовий гість" Б. Грінченка та ін.

З 1968 року до останніх днів життя Роман Петрович працює у Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. І. Франка. Тут він пройшов усі "сходинки": викладач, старший викладач, доцент, професор кафедри. 2000-го року був представлений до почесного звання "Заслужений діяч мистецтв України". Успішно захистив кандидатську дисертацію з музикознавства. У численних наукових розвідках митця домінують проблеми еволюції галицької музики: це відома монографія про Остапа Нижанківського, низка публікацій про творчість М. Вербицького, Д. Січинського, С. Людкевича та багатьох інших галицьких музикантів. Працював Р. Сов'як над дослідженням актуальних проблем музичної "шашкевичіани", "шевченкіани", "франкіани".

Працюючи на музично-педагогічному факультеті Франкового університету, Роман Петрович викладає диригування, суміжні диригентські дисципліни, керує курсовими хорами. З 90-х років веде хор дяків у катехитичному єпархіальному інституті. За майже 40 років педагогічної діяльності маестро Р. Сов'як виховав чимало музикантів-педагогів, які гідно продовжують справу свого Учителя. З 2004 року професор Роман Сов'як працював (за сумісництвом) у Львівській Національній музичній академії ім. М. Лисенка.

Вагомою є композиторська діяльність митця. Зокрема, це серія композицій на тексти М. Шашкевича, авторська збірка "Калинова Галичина", хорові твори на слова Т. Шевченка, Лесі Українки, а також на слова сучасних поетів. Особливе місце у творчості Р. Сов'яка посідає поезія Івана Франка. Можливо тому, що народився в селі, яке межує з Нагуєвичами, і юнаком бігав тими ж стежками, якими ходив Іван Франко...

Вперше звернувся до поезій Франка у 1963 році. Про що свідчить ескіз соло-співу "Осінній вітре". Відтак, працює над хоровими творами "Каменяр", "Гримить, благодатна пора наступає". Вдруге Роман Сов'як звертається до творчості І. Франка вже у зрілому віці. Це "Зелений явір", "Романс" ("Спасибі тобі, моє сонечко"), "Книги – морська глибина", "Vivere memento". Згодом з-під пера композитора появляються: "Сипле, сипле, сипле сніг" ("Зима"), "Земле моя, всеплодющая мати!.." Крім оригінальних композицій на слова Франка, Роман Сов'як опрацював декілька улюблених пісень славетного земляка у запису К. Квітки, а саме: "Журю я ся журю", "Ой, не жалуй, моя мила" та "Ой у Львові на ринку".

Вагоме місце у творчості композитора займає патріотична пісня. Його обробки козацьких, стрілецьких, повстанських пісень завоювали популярність не тільки в Україні, а й далеко за її межами – в Канаді, США, Великій Британії. Це такі твори: "Ода Україні", "Вставайте, побратими!", "Встань, друже", "Вставай, уярмлений народе!", "З Бандерою у вічність", "Величальна герою", "Пісня про Коновальця", "Пісня про генерала Чупринку", "Козацька" ("Наливайте, браття...") та багато інших. Захоплено зустрічають його гармонізацію маршу ОУН "Зродились ми великої години" на слова О. Бабія. Він створив власні композиції на слова С. Ядлося "Відважний звитяжцю, незламний герою", М. Прокопець "Знов у небі синім гордий волі спів", М. Хоросницької "Нові часи, нова настала ера" та ін.

Працюючи в університеті, Роман Петрович вміло поєднує й реалізує усі грані свого таланту: викладача, науковця, композитора та диригента-практика. Маестро Сов'як був поряд із славнозвісним чоловічим хором "Бескид" понад 35 років. Спочатку як співак, згодом – помічник диригента, а відтак і очолив чоловічу капелу, яка стала творчою лабораторією композитора. Крім авторських творів Р. Сов'яка, репертуарну афішу колективу прикрашали твори М. Лисенка, К. Стеценка, О. Нижанківського, народні пісні, а також композиції європейських класиків. Здається, що жодне свято не обходилося без чарівного співу "Бескиду" під переконливою батутою професора Романа Сов'яка.

Роман Сов'як був великим життєлюбом. Це була добра, щира і чесна людина. Він заслужив світлу пам'ять про себе. А ще залишилося його друковане слово, музика...

Поховали Романа Сов'яка 14 грудня 2007 року у рідному селі Лішні.

ВІД АВТОРА

КУЛЬТУРНИЙ ПРОДУКТ

Іван АНДРУСЯК, поет

Поняттям культурний продукт нині найчастіше оперують експерти ринку розваг. Відтак визначити його національну приналежність часто буває практично неможливо; та й, зрештою, сама причетність значної частини сучасного культурного продукту власне до царини культури видається доволі сумнівною.

Наразі культурний простір України колоніальний; таким він був кілька останніх століть, і після відновлення незалежності минуло – у вимірах культури – не так багато часу, щоби можна було вести мову про подолання колоніального синдрому. Навпаки: маємо парадоксальну ситуацію, коли національний культурний продукт у країні витіснений на маргінеси і фактично лише починає знаходити перші шляхи для "завоювання" власної авдиторії, тоді як домінуючим є культурний продукт "метропольний". Домінантна частина цього "субпродукту" є російською лише за формою, а насправді вона залишається "есесесерною", і російська культура так само від цього потерпає.

Як? З'ясуймо це на прикладах. Який, скажімо, статус такого "культурного" продукту, як гурт "Віагра"? Територіально це нібито український продукт, бо ж його "батьківщиною" є українське місто Дніпропетровськ, – але кожному очевидно, що жодних українських ознак насправді цей продукт не містить. А російські? Вочевидь, лише мову – якщо, звісно, мову Еллочки Людоїдки можна назвати російською.

Його не "припишеш" ні до України, де територіально витворився, ні до Росії, вихолощеною мовою якої він послуговується, ні до США, де сам поп-дискурс витворювався як домінанта, ні до кого іншого, – це культурний продукт віртуальної метрополії СРСР.

Відтак український культурний продукт змушений конкурувати з отаким позакультурним продуктом віртуального СРСР. Яким чином? Чи йому вигідніше доводити, що він "попсовіший від попси", чи, навпаки, протиставляти бездушності духовний первень? Епатувати публіку, привертаючи до себе увагу таким чином, а чи наголошувати на власній якісній новизні? За великим рахунком, український культурний продукт цієї проблеми для себе наразі не вирішив. Є прояви і одні, й інші, подекуди навіть доволі екзотичні. Проте стратегії наразі нема.

Процеси, які відбуваються з українським культурним продуктом нині, я назвав би нагромадженням критичної маси. Скажімо, у книжковій сфері, яка ще кілька років тому бачилася чи не найбільш "мертвою", критичної маси нагромадилося достатньо для того, аби починати задумуватися над стратегією експансії. У сфері кіна, котра найдорожча і український культурний продукт у ній наразі просто відсутній, принаймні зроблені перші кроки до "українізації простору". У сфері естрадній такі кроки – принаймні на адміністративному рівні, – наскільки мені відомо, готуються. Тут нарешті починають проявлятися і перші елементи державної політики підтримки національного культурного розвою.

Однак "втраченою" для українського культурного продукту досі залишається сфера телебачення і ЗМІ загалом – тут домінанта "совка" просто кричуща. І ситуація серйозно ускладнюється фактичним розвалом культурних інституцій поза межами крупних культурних центрів – на жаль, єдиним "осередком культури" для мільйонів українців, насамперед у містечках і селах, якраз і є оте "есесесерівське" телебачення, віртуальний простір неіснуючої країни.

КУН У ДІЇ

ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

Понад 100 хлопчиків і дівчаток виховується у Київській школі-інтернаті №17 для дітей з вадами розумового розвитку. Попри цю особливість, педагогічний колектив у своїй повсякденній праці намагається знайти ключик до серця кожного вихованця, допомогти йому краще засвоїти навчальну програму.

Особливу увагу вчителі приділяють прищепленню учням почуття патріотизму, любови до рідного краю, української мови, поширення серед них народних звичаїв і обрядів.

Так, завдяки старанню педагога-організатора Раїси Хамуд Ахмед, учителя малювання Світлани Філоненко, секретаря Наталії Мельник тут обладнана українська світлиця, де є макет сільської печі, побутові речі домашнього вжитку, вишиті сорочки й рушники... На чільному місці – кілька невеличких снопів.

Уроки, що проводяться в цій своєрідній селянській оселі, допомагають школярам ближче пізнати життя і побут старших поколінь, відчути дух минулої епохи.

Чимало місця в навчальній програмі відводиться українознавству, вивченню традицій українського народу.

І тут нерідко на допомогу педагогічному колективу приходять члени міської організації Конгресу Українських Націоналістів. Раніше вони вже навідувалися сюди із концертною програмою та подарунками. Цього Різдва, продовжуючи добру традицію, заступник голови міської організації КУН Юрій Шепетюк разом з Русланом Єфремовим та Іриною Соколовською знову завітали сюди зі святковими дарунками. А щоб подія надовго запам'яталася, залучили до цього заходу ще й дитячий гурт Львівського земляцтва у Києві "Левеня" на чолі з Галиною Олійник, що функціонує при музеї Івана Гончара.

Вихованці школи-інтернату були раді виступу гостей, котрі влаштували для них справжній вертеп (водили хоровод, співали колядки й щедрівки). Господарі щиро дякували за змістовно проведене дозвілля і запрошували знову до себе в гості.

На світлині: під час проведення святкового вечора.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 7 000примірників
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9